

דף נד.

עין משפט א.

ח"מ סימן תי סעיף א

א. בור הוא מאבות נזיקין כמו שכתוב "כי יכרה איש בור" ומאחר שחפרו נתחייב בנזקיו ^ה וזהו ממונו המזיק. וכל הדומה לבור ^ט שהוא ממונו ומונח במקומו ומזיק אפי' שפך מים ברשות הרבים והוחלק בהם אחר ^י חייב.

דף נד :

עין משפט א.

ח"מ סימן תי סעיף יט

יט. בעל הבור שחייב במיתת הבהמה דוקא שהיא היתה קטנה ^כ או חרשת או שוטה או סומא או שנפלה בלילה, אבל אם היתה פיקחת ונפלה ביום ומתה פטור שזה כמו אונס מפני שדרך הבהמה לראות ולהתרחק מהמכשולים.

עין משפט ב.

ח"מ סימן תי סעיף יט

עיין בסעיף הקודם

עין משפט ד.

ח"מ סימן רנט סעיף א

א. הרואה אבידת ישראל חייב ליטפל בה ולהשיבה לבעליה, שנאמר השב תשיבם ^ל, ואם נטלה ע"מ לגזולה ועדיין לא נתייאשו הבעלים

ח. וכתב הטור בין הפקירו או לא הפקירו חייב בר"ה כיון שעשאו שלא ברשות, וכמבואר בסעיף ו'ז'.

ט. מבב"ק ג' ע"ב ובדף כ"ח ע"ב.

י. שם במשנה דף ל' ע"א.

כ. בב"ק נ"ב ע"א וכדמפרש לה רבה בדף נ"ד ע"ב ותניא כוותיה.

ל. ממציא כ"ו ע"ב, ולא דוקא רואה, אלא הגביה ובאה לידו, שהרי אינו עובר על השב תשיבם עד שהגיעה לידו, אבל על לא תוכל להתעלם עובר משעה שרואה ומעלים עינו ממנה מליטלה. סמ"ע ס"ק א'.

ממנה עובר משום השב תשיבם לאחריך, ומשום לא תגזול^מ ומשום לא תוכל להתעלם. ואפי' יחזירנה אח"כ כבר עבר^י על לא תוכל להתעלם. נטלה לפני יאוש על דעת להחזירה ובנתיים נתיאשו בעליה ונתכוון לגזלה אינו עובר אלא משום השב תשיבם, המתין עד לאחר יאוש ואז נטלה אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם.

עין משפט ה.

ח"מ סימן ערב סעיף א

א. מי שפגש חבירו בדרך ובהמתו רובצת תחת משאה אפי' היה עליה יותר מכדי משאה הרי זה מצוה לפרוק מעליה^ס שנאמר "עזוב תעזוב עמו". ולא די במה שפרק ממנה אלא יקים^ע עמו ויחזור ויטעון משאו עליה, שנאמר "הקם תקים עמו". ואם הניח חבירו נבהל ולא פרק ולא טען ביטל מצות עשה של "הקים תקים עמו" ועבר על לא תעשה שנאמר "לא תראה את חמור אחיך" וכו'.

עין משפט ו.

ח"מ סימן שלח סעיף ב

ב. כל המונע בהמה מלאכול בשעת מלאכתה לוקה^פ שנאמר "לא תחסום שור בדישו" אחד השור ואחד כל בהמה וחיה אפי' טמאה^ז ובין בדישה ובין בשאר מלאכות של גדולי קרקע ולא נאמר שור ודיש,

מ. ופירש רש"י שם, דלא תגזול לא שייך אלא בשעת נטילה כמו ויגזול את החנית מיד המצרי.

נ. כפירוש התוס' שם בד"ה מתנה, דלא תגזול ניתק לעשה ותיקן אותו בהשבה, וגם תיקן הלאו דהשב תשיבם, ועבר רק על לא תוכל להתעלם שעבר עליו שלא החזיר קודם יאוש. והרמב"ם בפ"ד מגזילה הלכה ו' כתב דאע"פ שמחזירה, לאחר יאוש מתנה היא זו וכבר עבר על האיסורים, וכן כתב הרמב"ן דאע"פ שמחזירה עבר בכולן וכן משמע מפשט הרי"ף. ש"ך ס"ק א'.

ס. רמב"ם פ"ג מהלכות רוצח ושמירת נפש הלכה א'. ממציעא ל"ב ע"א במשנה. וכתבנן דאפי' היה עליה יותר ממשאה חייב לפרוק מעליה.

ע. פירוש, כשהוא רובץ תחת משאו מחמת שניתק המשא ממקומו שהניחו מתחילה ע"ג החמור, ולכן יפרוק המשא מאותו מקום ויחזור ויטענו ויניחו על גב החמור במקום שרגילין להניח בו המשא. סמ"ע ס"ק ג'.

פ. ממשנה בב"ק נ"ד ע"ב.

צ. דילפינן לה משבת "שור" "שור" שבשבת כתיב וכל בהמתך.

אלא בהוה ק.

עין משפט ז.

יו"ד סימן רצז סעיף א.י

א. המרכיב זכר על נקבה שאינו מינו בין בבהמה בין בחיה או בעופות אפי' במיני חיה שבים, הרי זה לוקה ר.

יג. אסור לעשות מלאכה ש בשני מינים כגון לחרוש ולמשוך בקרון וכיוצא בזה, בין שאחד טמא ואחד טהור בין ששניהם טמאים בין ששניהם טהורים, בין בהמה עם בהמה כמו החזיר עם הכבש או חיה עם חיה כמו היחמור עם הפיל, או חיה עם בהמה כמו הכלב עם העז או צבי עם החזיר.

עין משפט ז.

או"ח סימן שח סעיף א

א. הבהמה יוצאת בדבר שמשמרת בו ת אבל אם אינה משמרת בו הרי זו שמירה מיותרת והוי משוי ואסור. וכן כל דבר שהוא לנוי א הבהמה ולא לשימור לא תצא בו.

עין משפט ט.

יו"ד סימן רצז סעיף א

א. המרכיב זכר על נקבה שאינו מינו בין בבהמה בין בחיה או בעופות

ק. פירוש דהשור רגיל לעסוק בדישה ולאכול ממנו.

ר. ממשנה בב"ק דף נ"ד ע"ב. ומימרא דר"ל שם בדף נ"ה ע"א אפי' מין חיה שבים, ואפי' טהורה בטהורה בב' מינים לוקה, וכך דעת הרא"ש ודלא כרמב"ם דס"ל שזה רק מדרבנן, ש"ך ס"ק א'. ובברכי יוסף הביא דלהשיב תרנגולת על בצים טהורים שאינם מינה מותר והרמ"ע אסר משום צער בעלי חיים, ע"ש.

ש. אבל למשכן בחוץ כדי להוליכן להשקותן מותר, דלא אסרו אלא משיכה דמלאכה. ברכי יוסף.

ת. שבת נ"א במשנה ורש"י שם, ובל דבר שהבהמה נשמרת על ידו הוי כתכשיט ולא הוי משוי, ב"י.

א. היינו דלאו אורחיה בחול אבל בנוי הרגיל ביום חול מותר, ב"י בשם רש"י והר"ן, אבל הב"ח אוסר בכל נוי.

אפי' במיני חיה שבים, הרי זה לוקה ^ב.

עין משפט כ.

יו"ד סימן רצז פעיף מז

מז. כ. מותר לעשות מלאכה באדם ובבהמה או בחיה כאחד ^ג, כגון אדם שחורש עם שור או שמושך העגלה עם חמור.

ב. ממשנה בב"ק דף נ"ד ע"ב. ומימרא דר"ל שם בדף נ"ה ע"א אפי' מין חיה שבים, ואפי' טהורה בטהורה בב' מינים לוקה, וכך דעת הרא"ש ודלא כרמב"ם דס"ל שזה רק מדרבנן, ש"ך ס"ק א'. ובכרכי יוסף הביא דלהשיב תרנגולת על בצים טהורים שאינם מינה מותר והרמ"ע אסר משום צער בעלי חיים, ע"ש.
ג. ממשנה סוף פ"ח דכלאים.